

SPOLUPRÁCA PRÍSLUŠNÍKOV POLICAJNÉHO ZBORU S OBCAMI, PRÁVNICKÝMI A FYZICKÝMI OSOBAMI

Janka Chorvátová¹⁾, Andrea Byrtusová²⁾

ABSTRAKT

Pre udržanie stanovenej úrovne bezpečnosti je nutné zapájať do riadenia bezpečnosti všetky bezpečnostné zložky a iné subjekty vyskytujúci sa na území SR. Medzi najvýznamnejšie subjekty, ktoré dohliadajú na bezpečnosť, a ktoré pôsobi na lokálnej úrovni patrí Policajný zbor. V článku je sú charakterizované bezpečnostné zložky Slovenskej republiky. Pozornosť je venovaná najmä Policajnému zboru. V článku sú ďalej popísané nosné úseky vzájomnej spolupráce Policajného zboru s vybranými subjekty SR.

Kľúčové slová:

Policajný zbor SR, bezpečnosť, spolupráca

ABSTRACT

To maintain a certain level of security must be involved in safety management all the security forces and others occurring in Slovakia. The most important entities that oversee the safety and acting locally is the Police Force. The paper is characterized by security forces of the Slovak Republic. Attention is paid especially the Police Force. The article further described carrying portions of cooperation between the Police Force with selected entities SR.

Key words:

Police force, security, cooperation

---

¹ Janka Chorvátová, JUDr., PhD., Pracovisko bezpečnostného výskumu, Fakulta bezpečnostného inžinierstva, Žilinské univerzita v Žiline, mail: chorvatova@advokat-za.sk

² Andrea Byrtusová, Ing., PhD., Katedra bezpečnostného manažmentu, Fakulta bezpečnostného inžinierstva, Žilinské univerzita v Žiline, mail: andrea.byrtusova@fbi.uniza.sk

ÚVOD

Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Historicky si existencia štátu vynútila existenciu verejného sektora, ktorý v rámci vymedzeného priestoru poskytuje verejné tovary a služby. Verejný sektor rástol a upevňoval sa tak, ako rástla sila, poslanie a funkcie štátu. Moderný štát s vyspelou trhovou ekonomikou sa vyznačuje koexistenciou verejného a súkromného sektora. Štátne zásahy do ekonomického a spoločenského života sa bežne považujú za integrálnu súčasť činnosti štátu. Štát musí v tomto smere plniť tie funkcie, ktoré nemôže plniť niekto iný, to znamená vytvárať podmienky nielen aktuálne, na stabilné fungovanie trhovej ekonomiky, hospodárskej politiky, ale trvalým cieľom štátu je i obrana a bezpečnosť občanov a ich majetku v Slovenskej republike. Verejný sektor teda zahŕňa tak okrem iného i zabezpečovanie služieb v oblasti bezpečnosti osôb a ich majetku v krajine. Zaistením bezpečnosti Slovenskej republiky sa sleduje udržanie stability, rozvoja štátu pri súčasnom zachovaní zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti štátnych hraníc na strane jednej, na strane druhej, rovnocennými hodnotami, ktoré sa prostredníctvom bezpečnostného systému štátu majú zachovať, sú mier a poriadok vo vnútri štátu a súbežné, prísne rešpektovanie základných ľudských práv a slobôd, ochrana života a zdravia osôb, ich majetku a napokon i životného prostredia.

Takto stručne zadefinovaná bezpečnosť v najširšom zmysle slova, je v Slovenskej republike v kompetencii bezpečnostných zložiek štátu, ktoré bezpečnosť štátu v praxi realizujú.

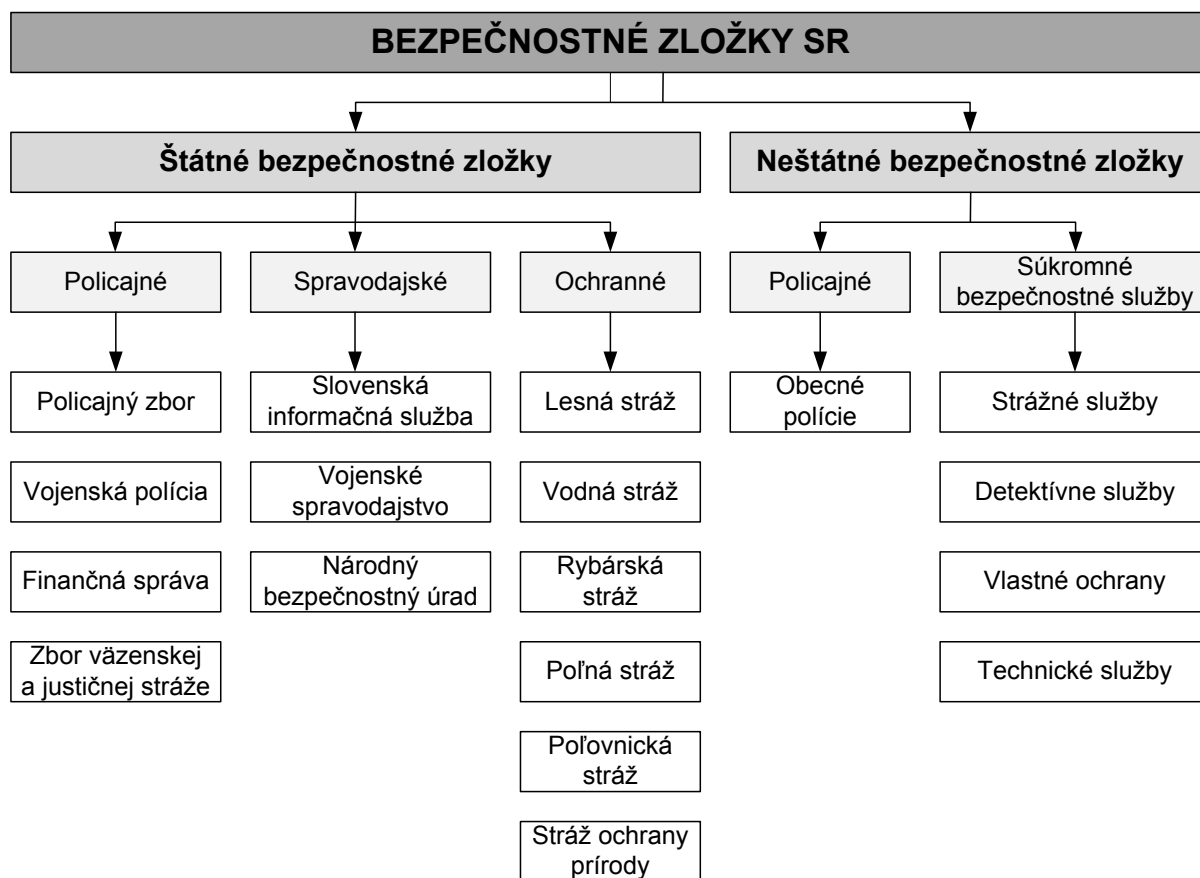
1 BEZPEČNOSTNÉ ZLOŽKY SR

Bezpečnostné zložky zohrávajú dôležitú úlohu v oblasti ochrany života a zdravia osôb, ich majetku a životného prostredia. Jednotlivé bezpečnostné zložky vykonávajú celý rad úloh, povinností a oprávnení, ktoré sú presne definované v zákonov SR.

Bezpečnostné zložky z hľadiska ich postavenia, pôsobnosti a úloh, ktoré plnia, môžeme deliť na:

- a) bezpečnostné zložky štátu, majúce postavenie štátneho orgánu, ktoré plnia úlohy nevyhnutné na zabezpečenie dôležitých záujmov štátu a ochrany práv a slobôd osôb v oblasti vnútorného poriadku a bezpečnosti, obrany, ochrany utajovaných skutočností, ochrany ekonomických finančných záujmov štátu, vrátane menových a daňových záležitostí, trestného stíhania a súdneho konania,
- b) obecné poriadkové útvary, ktoré pôsobia pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a pri plnení úloh vyplývajúcich z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce,
- c) stráže, ktoré plnia úlohy pri ochrane prírodného bohatstva, lesov, poľnohospodárskych plodín, prírodného prostredia,
- d) súkromné bezpečnostné služby, ktoré vykonávajú ochranu osôb a majetku ako predmet podnikateľskej činnosti [1].

Štruktúra bezpečnostných zložiek SR je zložená zo štátnych a neštátnych bezpečnostných zložiek (Obrázok 1).

Obrázok 1 Štruktúra bezpečnostných zložiek SR [2]

Spoločným znakom všetkých bezpečnostných zložiek je, že sú zriadené zákonom a ich príslušníci alebo členovia pri výkone činnosti môžu uplatňovať oprávnenia, ktoré stanovuje zákon. V súvislosti s témou sa ďalej budeme venovať len Policajnému zboru.

2 POLICAJNÝ ZBOR SR

Policajný zbor je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky [3].

Vo svojej činnosti sa Policajný zbor riadi ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými predpismi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Činnosť Policajného zboru kontroluje Národná rada Slovenskej republiky a vláda Slovenskej republiky [3].

Policajný zbor pri plnení svojich úloh spolupracuje s orgánmi verejnej moci, ozbrojenými silami, ozbrojenými bezpečnostnými zbormi, ozbrojenými zbormi,

Slovenskou informačnou službou, s právnickými osobami a fyzickými osobami; s orgánmi územnej samosprávy spolupracuje najmä pri určovaní priorít prevencie kriminality, ochrany verejného poriadku a zamerania boja s kriminalitou [3].

Právne postavenie Policajného zboru, oprávnenia a povinnosti jeho príslušníkov sú v rámci vnútroštátnej právnej úpravy určené zákonom č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore a v zákone č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení účinnom od 1.1.2016.

3 SPOLUPRÁCA POLICAJNÉHO ZBORU S OBCAMI, PRÁVNICKÝMI A FYZICKÝMI OSOBAMI

O policajnom zbore sa dá uvažovať ako o „univerzálnej bezpečnostnej službe“. Rôzne subjekty sa na nej môžu obracať so žiadosťou o pomoc. Útvary policajného zboru a ich príslušníci sú povinní v rozsahu stanovenom zákonom o PZ požadovanú pomoc poskytnúť. Pri poskytovaní pomoci sa riadia zásadou, že policajt je oprávnený konať len na základe zákona, v medziach zákona spôsobom, ktorý stanovuje zákon.

3.1 SPOLUPRÁCA POLICAJNÉHO ZBORU S OBCAMI

Obec je samosprávnym územným celkom. Jej postavenie definuje jak Ústava Slovenskej republiky, tak i osobitné právne predpisy.

Podľa zákona o obecnom zriadení obec zabezpečuje verejný poriadok na území obce. Toto uskutočňuje spravidla svojimi orgánmi, najmä obecnou políciou. Obecná polícia je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. Obecná polícia je zriaďovaná a zrušovaná obcou všeobecne záväzným nariadením; na jej čele stojí náčelník obecnej polície, ktorého na návrh starostu vymenúva a odvoláva obecné zastupiteľstvo.

Ak obec nie je schopná ochrániť verejný poriadok vlastnými silami a prostriedkami, môže starosta obce požiadať o pomoc útvar Policajného zboru, ktorý je povinný v rozsahu svojej pôsobnosti túto pomoc poskytnúť. V súčasnosti sa rozvíja spolupráca medzi Policajným zborom SR a obcou, resp. obecnou políciou, vo veciach verejného poriadku. Najčastejšie spolupráca prebieha na úsekoch:

- vzájomnej výmeny informácií a poznatkov,
- spoločného plánovania a organizácie,
- spoločného vykonávania konkrétnych úkonov a opatrení spadajúcich do oblasti pôsobnosti realizujúcich subjektov,
- plnenie požiadaviek, dožiadaní a pokynov
- spoločnej analytickej činnosti [4].

Medzi nosné oblasti realizácie spolupráce v oblasti ochrany bezpečnosti a verejného poriadku v podmienkach Slovenskej republiky patrí:

- zabezpečovanie verejného poriadku a bezpečnosti v obci, počas usporiadania kultúrno-spoločenských, športových, cirkevných, politických alebo iných podujatí.
- vykonávanie kontrol v pohostinských zariadeniach vo večerných a v nočných hodinách v súvislosti s ochranou maloletých a mladistvých pred podávaním alkoholických nápojov a iných návykových látok,
- preverovanie oznámení,
- zabezpečovanie miest dopravných nehôd, dopravné preventívno-bezpečnostné akcie,
- vypracovávanie správ o povesti,
- účasť policajtov na rokovaní orgánov mesta,
- pátranie po hľadaných osobách, veciach a motorových vozidlách,
- vzájomná výmena informácií, poskytovanie záznamov z mestských kamerových systémov za účelom preverenia podozrenia zo spáchania priestupku alebo trestného činu a pod.

Za účelom spolupráce pri ochrane verejného poriadku a v obecných veciach verejného poriadku bolo uzavretých 22 zmlúv medzi príslušnými krajskými riaditeľstvami Policajného zboru a mestami a obcami.

3.2 SPOLUPRÁCA POLICAJNÉHO ZBORU S PRÁVNICKÁMI A FYZICKÁMI OSOBAMI

Zo zákona o PZ vyplýva, že každý má právo obracať sa na policajtov a útvary s žiadosťami o pomoc. Z dôvodu zákona potom vyplýva i obrátená logika, tzn. že je policajt oprávnený v prípade nebezpečenstva, bezprostredného ohrozenia života, zdravia alebo majetku požiadať každého o pomoc. Kto bol o túto pomoc požiadaný, je ju povinný poskytnúť. Nemusí tak urobiť, ak:

- by tým vystavil vážnemu ohrozeniu seba alebo osoby blízke,
- k tomu bránia iné dôležité záujmy [3]

Bezdôvodné neposkytnutie pomoci môže podľa okolností prípadu zakladať i skutkovú podstavu priestupku alebo trestného činu [3].

Osobitnou formou spolupráce občanov a Policajného zboru je činnosť dobrovoľných strážcov poriadku. Dobrovoľný strážca poriadku pomáha pri plnení úloh služby poriadkovej, dopravnej polície a služby hraničnej polície na úseku verejného poriadku, pri dohľade na bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky a pri ochrane štátnych hraníc. Dobrovoľný strážca poriadku plní úlohy len v prítomnosti príslušníka Policajného zboru a na základe jeho pokynov. Tým je zabezpečená zákonnosť a jeho činnosti a zároveň aj samotná bezpečnosť dobrovoľného strážcu poriadku [3].

V súvislosti s realizáciou reformy verejnej správy ESO (Efektívna, Spol'ahlivá a Otvorená verejná správa), ktorá prebieha v rokoch 2013 až 2020, rezort ministerstva vnútra pripravil platformu na občianske podnety, pripomienky či sťažnosti.

5 ZÁVER

Z vyššie uvedených, známych skutočností a aktuálnej spoločenskej situácie jasne vyplýva, že je potrebné sa zaoberať právnym postavením Policajného zboru v kontexte s celkovým pôsobením a úlohami Policajného zboru. Policajný zbor pri ochrane verejného poriadku pôsobí subsidiárne. Má zákonom stanovenú povinnosť zúčastniť sa na odvrátení bezprostredného nebezpečenstva porušenia verejného poriadku, ak toto nebezpečenstvo nemôže byť odstránené silami a prostriedkami príslušných orgánov.

Útvary Policajného zboru upozorňujú obce, právnické a fyzické osoby o skutočnostiach, ktoré sa dotýkajú ich činnosti a môžu viesť k ohrozeniu subjektov alebo môžu zapríčiniť narušenie bezpečnosti na lokálnej úrovni.

Obrátenou alternatívou k výše uvedenému je, že útvary Policajného zboru sú oprávnené pri plnení svojich úloh požadovať od obcí, právnických a fyzických osôb pomoc. Pomoc sa poskytuje spravidla v oblasti poskytovania podkladov a informácií. Tieto sú subjekty povinné neodkladne poskytnúť, ak im v tom nebránia dôvody ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Pre efektívnu prácu Policajného zboru a udržanie požadované úrovne bezpečnosti na lokálnej úrovni je nutné spoluprácu jednotlivých subjektov podporovať a naďalej ju rozvíjať.

LITERATÚRA

- [1] REITŠPÍS, J., MESÁROŠ, M., KRIŽOVSKÝ, S.: Bezpečnostné zložky, bezpečnostné služby a ich legislatíva, Žilinská univerzita v Žiline 2004, s. 9, ISBN 80-8070-294-2
- [2] KOČAN, Š., SELINGER, P.: Bezpečnostné služby v Slovenskej republike, Akadémia Policajného zboru v Bratislave 2013, ISBN 978-80-8054-555-0.
- [3] Zákon NR SR č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení účinnom od 1.1.2016
- [4] LOFFTER, B.: Kooperácia Policajného zboru, obce a obyvateľov obcí pri zvyšovaní úrovne vnútornej bezpečnosti a verejného poriadku. [on line]. 2015. [cit.10.03.2015]. Dostupné na: http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/1-2015/kooperacia_policajneho_zboru_obce_a_obyvate_ov_obci_pri_zvysovani_urovne_vnutornej_bezpecnosti_a_verejneho_poriadku.pdf
- [5] Zákon č. 105/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o obecnej polícii s účinnosťou od 1.5.2011.

Článok je publikovaný v rámci riešenia projektu VEGA 1/0175/14.